

CAPUT VIII.

De hydrope.

Pag. 76. l. 17. *Sedes Leucophlegmatiae.*] Haec Leucophlegmatiae species plerumque tamdiu sanationem obtinet, quamdiu sana sint viscera, & formam naturalem retineant vasa: Si vero adeo distendantur, ut inde formetur Saccus, aut vix aut nullo modo sanari potest, nisi facta emissario educatur humor.

Oritur autem hic morbus ab omni causa, quae feri aquosi reditum in venas impedit. Hanc autem sententiam ultra dubium ponere videtur experimentum Lowerianum. Compressis enim partis alicujus venis, ea pars dimidiata hora fiet hydropica.

Se innotescit autem Leucophlegmatia, seu *à la cœca* tumore partium, maxime inferiorum, albo, levi, splendente, ex compressione foveam relinquente, & hoc praecipue vesperi, propter situm corporis die à nocte diversum; in illo enim, omni momento descendunt humores, in hac autem, per superiora vasa iterum disperguntur, unde primo mane prorsus evanuisse videntur hujusmodi tumores, qui rursus vesperi reversuri sunt.

Ad sunt etiam plerumque sitis, spirandi difficultas & anhelatio ad motum, urina rubra,

crassa, & copia diminuta, perspiratio naturalis minor, sudor nullus praecipue partium inferiorum.

Pag. 76. l. 22. *Tympanites non est unius generis.*] Tumor, qui abdominis regionem occupans, sonitum ex percussione dare dicitur, tympanites nuncupatur, interea tamen confidendum puto, hanc rem meas aures semper fessellisse. Hic morbus vix & ne vix quidem per se existit, & fere semper cum ascite conjunctus invenitur.

Pag. 77. l. 18. *Haec non in cavo ventre, sed in ipsis intestinis.*] Datur & tumor uteri ab eadem causa in ejus cavitate inclusa, at aliquando ob fallacia graviditatis signa, non parva medicis occurrit difficultas in distinguendis hujusmodi tumoribus. Uteri autem graviditas ab ejusdem tumoribus, seu de vapore, seu de aqua ortis, gradu quodam dignoscuntur mulieris cacochymia praegressa, aetate foeminae, menstruis tarde & irregulariter diu ante fluentibus. Sed nihilo fecius, semper vel caute & lente procedendum est, vel prorsus procrastinanda est sanatio, donec certiores fiamus de graviditate, quae medicis non raro fallaciam imposuit.

Pag. ead. l. 21. *Capacitate.*] De hac re simul consuli velim doctissimi Halleri opuscul. Pathol. observat. xxvi.

Pag.

Pag. 78. l. 4. *Colluvies aquosa in amplo imi ventris spatio.*] Hic morbus tactu & levi percussione, admotis scilicet lateri opposito digitorum apicibus, & sensu aquae fluctuantis dignoscitur, modo aqua libere fluat in abdomine; si vero in tunicis aut vesiculis includatur, tali modo distingui nequeat. Cujus generis est ovariorum hydrops. Hoc tamen boni ex hac distinctione habeatur, quod inde cognosci possit, quid secundum, quid adversum morbi levamen faciat paracentesis.

Pag. ead. l. 9. *Disruptorum canalium quibus lymphæ circumfertur.*] Ut Anasarca indies crescens canaliculorum rupturam, qui Lympham ferunt, non raro efficit, & tandem in Asciten desinit; simili prorsus ratione, humores extravasati & abdomine conclusi, mole & acrimonia sensim crescunt, & sanguifera vasa demum ita ultra modum opprimunt & rodunt, ut haemorrhagias pessimi ominis huic causae solummodo adscribendas, ex diversis partibus, praesertim autem e naribus sponte ruere, nemo sit, qui ignoret.

Pag. ead. l. 14. *Qui in foeminis ovarum conceptacula occupat.*] Hydrops ovariorum dignosci potest ab ascite & tympanitide, duritie & inaequalitate tumoris inferiorem abdominis regionem occupantis, quippe in aliis tumor aequalis est.

Pag. 78. l. 15. *Mox inflammantur & corrumpuntur.*] Non his solum, sed aliis etiam hydropticis non raro accidit inflammatio. Etenim ex generali habitus laxitate, vasa serosa robore & resiliendi vi magna ex parte orbantur, unde sanguis rarefcere incipit, & quaquaversum premendo facillime in hujusmodi debilia vasa intrare, maculasque purpureas efficere solet, quae in morbis chronicis fere semper malum portendunt; utpote habitus corporis laxi simul & inflammati indicia evadunt certissima.

Pag. 79. l. 23. *Alias etiam corporis sedes inundat.*] Nemo in morbo languido moritur, quin secta cadavera, cerebrum, pericardium, peritonaeam, abdomen, aut viscera nonnulla & vasa adiposa, &c. aquâ redundare monstrarunt; si vero aliquis, telo vel vulnere nuper adacto perierit, iis partibus aqua non apprehenditur. Quae res, ut mihi videtur hanc suspicionem importat, in hujusmodi morbis mendendis non prorsus inutilem, nempe quod vires exhalantes vix ac ne vix quidem in culpa vocandae sint, vires vero absorbentes more gravi & prorsus periculoso deficere, & faepissime, solent.

Pag. ead. l. 25. *Testiculi lymphâ nimia.*] In lue venerea adest aliquando tumor similis ad scrotum, nec non & ad vasa feminalia prope annulum, hic tamen tumor inaequalis est. In Hydrocele vero tumor durus & aequalis est, nul-

nullusque adest tumor aut durities apud vasa
feminalia.

Pag. 80. l. 13. *Incisio Tibiae parte interiore.*]

Non raro id auxilii in hac parte magnum reme-
dium est, licet aliquid incerti semper secum fe-
rat, videlicet, ne sequatur Gangraena; cui
praecavendae Focis discurrentes, & Remedia
digestiva calida imprimis valent.

Idcirco hujusmodi Plagae partibus tumentibus
non infligendae, nisi praesens sit expertus
Chirurgus; manu vero prudenti factae & cu-
ratae, non solum in Leucophlegmatia, sed ubi
una cum Anasarca jungatur Ascites, juvant
maxime.

Vesicatoria ad eundem finem profecisse no-
tum est, at meo judicio plagae, aut scarifica-
tiones crurum inferiorum tutiores videntur, eo
quod inflammationem aut nullam, aut levem
& tractabilem excitant.

Pag. 82. l. 23. *Qui autem ex aura.*] Tumor
ventris tympanites cietus ex hac causa prove-
niens, aliquando sine ullis ambagibus catharti-
cis aut vesicatoriis, facillime puncturâ abdo-
minis instrumento idoneo facta levatur.

Pag. ead. l. 28. *At corporis exercitatio non
negligi debet.*] Profunt in omnibus hydropis
speciebus valida exercitatio, si vero his uti
nequeat aeger, pannis vapore accensi Thuris,
Succini, Mastiches, Benzoini, &c. calidissime

redditis ter quaterve quotidie corpus fortiter fricare convenit. Valde enim prodest hujusmodi fricatio, si diebus a purgatione cathartica liberis & aëre calido instituat.

Pag. 83. l. 10. *Ubi enim fractae sunt vires.*]
Ad hujus morbi durationem omnino respiciendum est, quippe in Hydrope recenti, plerumque conducunt acria, quae stimulant, aromatica, quae vires vitales intendunt, & ista mendi ratio, quae, ex medicamentorum alcalinorum ordine & usu, auxilium petit, nisi clare appareat contrarium.

In morbo autem diurno plus proficiunt acida, tunc enim ex humorum stagnantium putredine pulsus fit frequens, licet in morbi accessu tardus fuisset.

Effectus hujus Putredinis non raro Haemorrhagiam inducit, cujus vi saepe extinguuntur *Hydropici*. Quo enim diutius durat morbus, eo aqua magis putrescit, & acrior evadit.

Hinc oriuntur multiplex Gangraena, nec non & Haemorrhagia narium; ex his vero postrema vix unquam prius locum habet quam Abdomen aqua plenissimum sursum premitur, & acer Sanguis rodit & rumpit Vasa.

Hoc in loco aliam subjungere cautionem, quasi ex eodem fonte derivatam, non alienum erit; scilicet, Tumores Crurum morbos longos comitantes, aegrosque in nil miserantis Orci fauces deducere proclives (ut Phthificis,
Iste-

Istericis, &c. frequenter accidit) nunquam curandos esse more Hydropis veri, quin more morbi primigenii.

His forsan lenis Alvi Purgatio iis temporibus utilis foret, quibus scilicet ob humores turgescentes, simulque ad nimiam plenitudinem crescentes, plurimum augeatur Dyspnoea, aliudve ejusmodi symptoma.

Crurum autem tumores oedematosi à laxitate fibrarum & Lymphae lentore orti, ab Emetico leni, quod semel in hebdomada exhiberi debet, multum juvantur, datis in intervallis iis remediis, quae compagem laxam intendere valent, quippe horum ope fursum revelluntur humores, & circuitui generali simul celerius remittuntur.

Sedulo autem curandum est, ne multum urgeat Dyspnoea, aliudve symptoma simile. Ideoque si aliquid horum timeatur, die proximo à vomitu liquanda est alvus, caeterisque diebus incidentia & roborantia remedia exhibenda sunt.

Hujusmodi tumores Virginibus cachecticis, & Menstruis inordinatis laborantibus non raro accidunt, nunc hestica nunc lenta humorum Cacochymia comitati, & sanantur medicamentis ferrugineis, & leniter expurgantibus, ratione habita ad pravam corporis constitutionem.

Pag. 87. l. 10. *Ab omni potu per longum tempus.*] Procul a nobis absit omnis alienae senten-

rentiae suspicio, utpote meo consilio nunquam aliud hydropici aegri auribus adeo strenuo inculcari curarem, quam quod obstinate à potu se cohibere manente curatione necesse sit. Interea mihi annotare liceat, quod in ascite ex vasis lymphaticis ruptis solummodo ortâ, sine cachexiâ notabili, non aequè a liquidis prohibendi sunt aegri, ac in anasarca. Ex seri enim defectu siccatur sanguis, satiusque est paracentesim citius repeti, quam sanguinem nimis exsiccari, unde putris corruptio & cita mors.

Pag. 87. l. 11. *Cum sitis plerumque vehementer premit.*] Sitis ingens in hoc morbo mali admodum est ominis, quippe tam sanguinem circulantem aquosâ parte privatum, quam humorum stagnantium putredinem denotat; nec unquam sanatur aeger, dum hoc symptoma maneat.

Pag. 94. l. 17. *Valentissimis catharticis usus brevi post exhaustis viribus consumptus est.*] Adeo noxia est in hydropicis intempestiva per alvum purgatio, ut in fine hujus morbi diarrhoea spontanea summopere suspicanda sit, quippe ut plurimum putredinem humorum colliquefactam ponit, de qua brevi moriuntur aegri.